

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 245/2010-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 30. júna 2010 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti R., a. s. v konkurze, D., zastúpenej advokátom JUDr. J. L., T., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Mobdo 8/2009 z 25. marca 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti R., a. s. v konkurze, o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. mája 2010 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti R., a. s. v konkurze (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu

podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 6 MOBdo 8/2009 z 25. marca 2010 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Sťažovateľka v sťažnosti uviedla: „Na majetok sťažovateľa bol uznesením Okresného súdu Trenčín č. 29 K 26/2008-138 zo dňa 11. 9. 2008 vyhlásený konkurz..., pričom účinky vyhlásenia konkurzu nastali dňom 17. 9. 2008. Keďže sťažovateľ považoval uznesenie o vyhlásení konkurzu za nezákonné... , podal... proti tomuto uzneseniu odvolanie, o ktorom rozhodol ako odvolací súd Krajský súd v Bratislave uznesením č. 1 CoKR 14/2008-430 zo dňa 11. 11. 2008 tak, že uznesenie o vyhlásení konkurzu potvrdil.

Vzhľadom na to, že sťažovateľ považoval aj rozhodnutie odvolacieho súdu... za nezákonné..., podal generálnemu prokurátorovi Slovenskej republiky podnet zo dňa 21. 12. 2009 na podanie mimoriadneho dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu z dôvodu, že nápravu nezákonného stavu nebolo možné dosiahnuť už žiadnym iným zákonným postupom...

Generálny prokurátor Slovenskej republiky... podaním zo dňa 30. 11. 2009... podal proti vyššie označenému rozhodnutiu odvolacieho súdu mimoriadne dovolanie, ktorým navrhol toto rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť a vec vrátiť Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie. V dôvodoch mimoriadneho dovolania poukázal generálny prokurátor Slovenskej republiky na porušenie viacerých ustanovení ZoKR ako aj O. s. p. a zák. č. 511/1992 Zb. ..., na ktoré odvolací súd pri preskúmaní uznesenia o vyhlásení konkurzu neprihliadol... Zároveň sa generálny prokurátor Slovenskej republiky stotožnil s právnym názorom sťažovateľa na prípustnosť podaného mimoriadneho dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktoré bolo mimoriadnym dovolaním napadnuté...

Najvyšší súd... o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky... rozhodol svojim uznesením č. 6 MOBdo 8/2009 zo dňa 25. 3. 2010 tak, že toto mimoriadne dovolanie odmietol... svoje rozhodnutie odôvodnil Najvyšší súd... vyslovením záveru o tom, že podané mimoriadne dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, keď výklad generálneho prokurátora o prípustnosti mimoriadneho

dovolania proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave obchádza ZoKR ako zákon lex specialis v citovanom § 198 ods. 1. Na základe toho Najvyšší súd... podľa § 243b ods. 5 a § 218 ods. 1 písm. c) O. s. p. mimoriadne dovolanie odmietol bez toho, aby sa zaoberal vecou z hľadiska uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 243f ods. 1 O. s. p.“

3. Sťažovateľka na základe už uvedeného navrhla, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo R. a. s. v konkurze na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy... a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru... uznesením Najvyššieho súdu... č. 6 MObdo 8/2009 zo dňa 25. 3. 2010 porušené bolo.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu... č. 6 MObdo 8/2009 zo dňa 25. 3. 2010 sa zrušuje a vec sa vracia Najvyššiemu súdu... na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd... je povinný uhradiť R. a. s. v konkurze trovy konania v sume 303,31 € na účet advokáta... do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

4. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

5. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

6. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov (III. ÚS 206/03, II. ÚS 77/04). Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. II. ÚS 201/03, II. ÚS 144/05, IV. ÚS 100/04, IV. ÚS 42/06). Podľa názoru ústavného súdu treba sťažnosť podanú sťažovateľom považovať za zjavne neopodstatnenú v celom rozsahu.

7. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde... Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

8. Pokiaľ sťažovateľka namieta porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd predovšetkým zdôrazňuje, že jeho ingerencia do výkonu právomoci všeobecných súdov je opodstatnená len v prípade nezlučiteľnosti ich rozhodnutí a postupov, ktoré ich vydaniu predchádzali, s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou (mutatis mutandis I. ÚS 74/02, I. ÚS 236/03, IV. ÚS 164/04, IV. ÚS 216/05). Ústavný súd v rámci svojej predchádzajúcej rozhodovacej činnosti opakovane vyslovil, že posúdenie akejkoľvek skutkovej a právnej otázky všeobecným súdom by sa mohlo stať predmetom

kritiky zo strany ústavného súdu len v prípade, ak by závery, ku ktorým všeobecný súd dospel, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne.

9. V odôvodnení svojho rozhodnutia najvyšší súd uviedol, že: *„Konkurz na majetok dlžníka R., a. s. v likvidácii..., bol vyhlásený uznesením Okresného súdu v Trenčíne dňa 11. septembra 2008 č. k. 29K 26/2008-138 podľa zákona č. 7/2005 Z. z. v znení zmien a doplnkov.*

Podľa ust. § 198 ods. 1 vyššie uvedeného zákona - súd v konaní podľa tohto zákona rozhoduje uznesením. Proti uzneseniu je odvolanie prípustné, len ak to ustanovuje tento zákon. Dovolanie ani mimoriadne dovolanie proti uzneseniu vydanému v konaní podľa tohto zákona, nie je prípustné.

Dovolací súd sa nestotožnil s názorom generálneho prokurátora vyjadreným v mimoriadnom dovolaní o prípustnosti dovolania proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave o prípustnosti mimoriadneho dovolania, keďže takýto výklad obchádza zákon č. 7/2005 Z. z. v znení zmien a doplnkov ako zákona lex specialis a to citovaného § 198 ods. 1.

Z uvedeného vyplýva, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné...“

10. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že namietané porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru vyvodzuje sťažovateľka zo spôsobu, akým najvyšší súd v dovolacom konaní uplatňoval ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku a § 198 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej „len zákon č. 7/2005 Z. z.“), teda z jeho právneho názoru, na základe ktorého dospel v danej veci k záveru, že *„... mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora... odmietol podľa ust. § 243b ods. 5 a § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p.“*. K uvedenému ústavný súd dodáva, že výklad ustanovenia § 198 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z., ktorý použil najvyšší súd v namietanom uznesení, nie je vo všeobecnej súdnej praxi ojedinelý (pozri napr. uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Obdo V 21/2004 z 28. apríla 2004, databáza ASPI, judikatúra k zákonu č. 7/2005 Z. z.).

11. Ústavný súd v tejto súvislosti uvádza, že ako judikatúra Komisie pre ľudské práva (sťažnosť č. 6172/73, X. v. United Kingdom, sťažnosť č. 10000/83, H v. United Kingdom), tak aj doterajšia judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (napríklad v prípade Delcourt, resp. Monnel a Morris) pod spravodlivým súdnym procesom (fair hearing) v žiadnom prípade nechápe právo účastníka súdneho konania na preskúmanie toho, akým spôsobom vnútroštátny súd hodnotil právne a faktické okolnosti konkrétneho prípadu.

12. Kompetencie ústavného súdu nenahrádzajú postupy a rozhodnutia všeobecných súdov a nepoužívajú sa na skúmanie tvrdenej vecnej nesprávnosti, pretože ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo vzťahu ku všeobecným súdom. Kritériom pre rozhodovanie ústavného súdu musí byť najmä intenzita, akou malo byť zasiahnuté do ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou zaručených základných práv alebo slobôd, a v spojitosti s tým zistenie, že v okolnostiach prípadu ide o zásah, ktorý zjavne viedol k obmedzeniu, resp. odopretiu základných práv alebo slobôd.

13. Skutočnosť, že sťažovateľka zastáva iný právny názor, než prijal v tejto veci najvyšší súd, nemôže sama osebe viesť k záveru o jeho zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor najvyššieho súdu svojím vlastným. O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom, v tomto prípade najvyšším súdom, by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02). Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na svoju judikatúru, podľa ktorej neúspech v súdnom konaní, resp. skutočnosť, že sa všeobecný súd nestotožní s právnymi názormi účastníka konania, nemožno považovať za porušenie základného práva. Je v právomoci všeobecných súdov vykladať a aplikovať zákony. Pokiaľ výklad nie je arbitrárny a je náležite zdôvodnený, ústavný súd nemá dôvod doň zasahovať (m. m. I. ÚS 50/04, III. ÚS 67/06).

14. Podľa názoru ústavného súdu je napadnuté uznesenie najvyššieho súdu primeraným spôsobom odôvodnené a v žiadnom prípade ho nemožno považovať za arbitrárne. Na základe uvedeného ústavný súd dospel pri predbežnom prerokovaní

k záveru, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu je z ústavného hľadiska akceptovateľné a udržateľné, pričom medzi ním a základnými právami sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jej právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by zakladala po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie dôvod na vyslovenie záveru o ich porušení. Napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu nemôže byť v takej príčinnej súvislosti s namietaným porušením základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru aj preto, že toto porušenie sa nedá vyvodit' iba z určitého výkladu a aplikácie platných procesných noriem upravujúcich postup občianskoprávných súdov v opravných konaniach (podobne aj I. ÚS 66/98, II. ÚS 811/00). Ústavný súd preto sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

15. Keďže sťažnosť bola odmietnutá v celom rozsahu, bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších požiadavkách sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. júna 2010